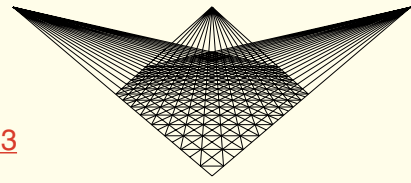

IN DIT NUMMER:[Uitgelicht: Sinterklaas](#)[Boeken- en prentendag in het Zeeuws Archief](#)[Zeeland en de Zeeuwen, online in beeld](#)["We dachten dat de wereld verging...". Watersnoodramp 1953](#)[Website en folder als wegwijzer](#)[Speurtocht door het VOC-verleden van Middelburg](#)[Vierde update ISIS](#)[Cadeautips voor de feestmaand](#)[Cursussen](#)[Agenda](#)[Adres en openingstijden](#)[Attentie abonnees Nieuwsbrief](#)

ZEEUWS ARCHIEF

Uitgelicht: Sinterklaas

Tijden veranderen maar de goedheiligman niet. Een vertrouwd beeld, deze sint en piet, ook al dateert de foto uit 1932, de vroegste sinterklaasfoto in het Zeeuws Archief. Sinterklaas brengt hier een bezoek aan School C, een openbare lagere school toen nog gevestigd in de Lange Delft in Middelburg. Cadeautjes liggen uitgestald op tafel en daaronder staat een heuse kist met 'appeltjes van Oranje'.

Boeken- en prentendag in het Zeeuws Archief

Het Zeeuws Archief houdt op zaterdag 14 december van 10.00 tot 16.00 uur een Boeken- en prentendag voor boeken en prenten van vòòr 1900. Dus wilt u meer weten over de herkomst, ouderdom of waarde van uw bezit, kom dan deze dag naar het Zeeuws Archief. Verschillende experts staan voor u klaar.

Een van de aanwezige experts is Theo Laurentius, bekend van het tv-programma 'Tussen Kunst & Kitsch'. Behalve voor een beoordeling door een expert kunt u die dag ook bij ons terecht met vragen over het bewaren en restaureren van boeken en prenten.

De Boeken- en prentendag is bestemd voor de beoordeling van boeken en prenten van 100 jaar en ouder, en niet voor prentbriefkaarten, foto's of schilderijen. De dag wordt gehouden naar voorbeeld van de succesvolle Fotodag in december vorig jaar.

Zeeland en de Zeeuwen, online in beeld

Het Zeeuws Archief zet digitaal zijn beste beentje voor. Het verleden is nu niet alleen in woord maar ook in beeld online te raadplegen. Naast de database Zeeuws Archief ISIS, met vele miljoenen genealogische persoonsgegevens, is er nu ook de database Zeeland in Beeld, een verzameling van duizenden Zeeuwse beelden van stads- en dorpsgezichten en portretten.

Op 26 november werd de database *Zeeland in Beeld* gelanceerd, en vanaf die dag zijn er 7000 beelden online te bekijken. "En we gaan met gezwinde pas verder", vertelt Albert Meijer, hoofd archieven en collecties van het Zeeuws Archief. "Over vier jaar willen we zo'n 80.000 beelden digitaal aanbieden."

Wat kan een bezoeker verwachten van Zeeland in Beeld?

"Een gebruikersvriendelijk zoekprogramma met afbeeldingen van hoge kwaliteit. Veel zorg en aan-

dacht heeft het Zeeuws Archief besteed aan het maken van de beschrijvingen. Per afbeelding is een uitgebreide titelbeschrijving opgenomen tezamen met trefwoorden en alle andere gegevens die bekend zijn zoals uitgeverij, auteur, techniek en een datering. Als de datum onbekend is, geven we een periode aan: 'niet eerder dan en niet later dan'. Dat alles maakt dat bezoekers ook thematisch kunnen zoeken. Bijvoorbeeld op 'fiets' of 'straatverlichting'."

Welke beelden zijn nu online te bekijken?

"Allereerst de portretten en personalia uit de Zelandia Illustrata (deel IV). Maar ook de 'mooiste' en oudste ansichtkaarten van Walcheren - in het bijzonder van de gemeente Veere. En een selectie van nieuwe aanwinsten uit de collectie beeld en geluid en duizenden originele foto's uit de Atlas Middelburg."

Zijn de beelden te downloaden?

"Ja, en dan heb je een goede afbeelding om te gebruiken als studie- of naslagmateriaal. Voor een goede reproductie kunnen bezoekers straks foto's bestellen, in de vorm van een afdruk of als een digitaal bestand."

Welke afbeeldingen komen er nog meer digitaal beschikbaar?

"Behalve veel meer beelden uit particuliere archieven, de complete Zelandia Illustrata, evenals de Atlas Middelburg en de Atlas Veere."

Wat kunnen we voor de toekomst verwachten?

"Nu zijn er alleen afbeeldingen opgenomen die we ook echt in huis hebben. We hebben plannen om ook collecties die wij niet bezitten online toegankelijk te maken. Denk bijvoorbeeld aan de portretcollectie van het Genealogisch Centrum. En er zijn natuurlijk talloze samenwerkingen mogelijk, met instellingen die ook een beeldcollectie beheeren."

Tot slot, wat wil je de bezoekers meegeven?

"Wij hebben geprobeerd zo volledig mogelijk te zijn bij het geven van informatie bij elk beeld. Maar het is natuurlijk goed denkbaar dat wij informatie missen of – belangrijker – onjuiste informatie geven. Ik wil graag alle bezoekers van *Zeeland in Beeld* vragen om als dat het geval is online te reageren. Elke melding wordt door ons gebruikt om de database nog beter te maken. Overigens zijn we heel nieuwsgierig naar de bevindingen van de bezoekers, dus alle reacties worden op prijs gesteld. Namens het Zeeuws Archief, wens ik iedereen heel veel kijkplezier."

Een verdwenen stadsbeeld; voorheen Lange Giststraat, nu parkeerterrein Damplein in Middelburg. Ca. 1965, fotograaf J. Bitter.

"We dachten dat de wereld verging..." Watersnoodramp 1953

In februari 2003 herdenken we de Watersnoodramp die vijftig jaar geleden plaatsvond. Vele duizenden mensen en dieren verloren daarbij het leven en tienduizenden moesten geëvacueerd worden. Het Zeeuws Archief wijdt een bijzondere expositie aan de Ramp.

In de nacht van 31 januari op 1 februari 1953 woedde er een zware storm uit het noordnoordwesten. Een combinatie van springvloed en zeer krachtige windstoten had tot gevolg dat op verschillende plaatsen langs de kust de dijken doorbraken. Grote gebieden overstromden. De Ramp eiste vele slachtoffers in de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Zuid-Holland. In totaal verloren 1835 mensen het leven. Circa 72.000 inwoners uit het rampgebied moesten worden geëvacueerd. Ook de materiële schade was groot. Dieren verdronken, woningen en boerderijen werden verwoest of zwaar beschadigd, land en gewassen werden onbruikbaar. De Watersnoodramp heeft diep in het leven van mensen ingegrepen.

Het Zeeuws Archief besteedt aandacht aan de Watersnoodramp met een tentoonstelling. Vanaf 28 januari 2003 is de expositie *"We dachten dat de wereld verging..." Watersnoodramp 1953* te zien. Aan de hand van archiefstukken, voorwerpen en persoonlijke getuigenissen wordt het verhaal verteld van de stormnacht, de ontredding en de hulpacties. De tentoonstelling is te zien tot en met 7 juni 2003, van maandag tot en met zaterdag van 9.00 tot 17.00 uur.

Website en folder als wegwijzer

“Waar moet ik zijn om archiefgegevens uit de Zeeuwse gemeente X te vinden?” De vindplaats ligt niet altijd voor de hand en bovendien verschillen de producten en diensten per archiefdienst. Een website en een folder gaan vanaf begin 2003 bezoekers de weg wijzen.

De website en de folder komen voort uit het pilot project Handvest Zeeuwse Archieven, dat weer voortkomt uit het landelijke Handvest Dienstverlening Archieven. Dit laatste Handvest stelt de bezoeker van archieven centraal en wijst hem op zijn rechten. Als archiefdiensten niet kunnen leveren waar de bezoeker recht op heeft, behoren zij in ieder geval te vertellen waarom dat is. En moeten zij ernaar streven de normen in de toekomst wel te halen. Het Handvest werd ontwikkeld in 2000 op initiatief van de landelijke koepelorganisatie van archieven, DIVA. Eind 2001 werd Zeeland aangewezen als pilot project. De website en de folder behoren tot de eerste resultaten. DOZA, het overleg van hoofden van Zeeuwse archieven, houdt zich bezig met de uitvoering.

Ontdekkingsreis door het VOC-verleden van Middelburg

Voor kinderfeest of als spannende belevingsles buiten de klas

Wilt u een origineel kinderfeestje organiseren, maar u weet niet wat? Wilt u leerlingen in uw klas een bijzondere belevingsles aanbieden, maar u heeft geen tijd om zelf iets te maken? Het Zeeuws Archief biedt nu een spannende speurtocht door het VOC-verleden van Middelburg.

De ontdekkingsreis start bij het Zeeuws Archief en volgt vandaar het spoor van de VOC door de stad. Langs huizen van bewindhebbers, de plaats waar de goederen werden gewogen, de haven waar VOC-schepen werden geladen en gelost, de plaats waar de kuipers - die tonnen voor de VOC maakten - hun gildenhuis hadden, langs pakhuizen waar de VOC haar kostbare handelswaar opsloeg, het voormalige werfterrein van de VOC, het huis van de opper-equipage-meester, de plaats waar tot 1940 het Oostindisch Huis stond, de Oostkerk die in de tijd van de VOC is gebouwd en statige koopmanswoningen uit de VOC-tijd.

De speurtocht staat op zich, maar kan heel goed gecombineerd worden met de tentoonstelling *Scheurbuik en Scheepsbeschuut*. *Het leven aan boord van een VOC-schip*, die nog tot en met 11 januari 2003 te zien is in het Zeeuws Archief. De speurtocht is met name gericht op scholieren in de bovenbouw van het basisonderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs, maar is ook uitstekend door volwassenen te gebruiken om (samen met de kinderen) een wandeling door het Middelburgse VOC-verleden te maken. De kosten voor de fullcolour speurtocht zijn € 2,50 per stuk.

Vierde update ISIS

Elk kwartaal worden er nieuwe bestanden aan de genealogische database Zeeuws Archief ISIS toegevoegd. De vierde update van gegevens is gepland voor medio januari 2003.

Wat kunt u verwachten? In de eerste plaats worden weer overlijdensakten toegevoegd, dit keer van voormalige Zeeuws-Vlaamse gemeenten en in de tweede plaats zullen de huwelijksakten (compleet aanwezig over de periode 1796/1811-1922) in een andere lay-out worden gepresenteerd. Ook wordt een groot aantal correcties aangebracht in de gegevens van de huwelijksakten, mede op basis van uw reacties!

Met Zeeuws Archief ISIS kunt u heel gemakkelijk thuis genealogische gegevens opzoeken van mensen die vroeger in Zeeland hebben geleefd. Elk kwartaal worden er nieuwe bestanden aan de database toegevoegd. Zeeuws Archief ISIS is nu al weer bijna een jaar ‘in de lucht’ en is in die korte tijd uitgegroeid tot een belangrijk hulpmiddel bij genealogisch onderzoek.

Houdt u de website van het Zeeuws Archief in de gaten: www.zeeuwsarchief.nl. Wij kunnen niet precies aangeven wanneer de bestanden zullen worden toegevoegd, maar het streven is medio januari 2003.

Gemak mag dan de mens dienen, u moet er zich wel van bewust zijn dat niet alles via Zeeuws Archief ISIS is te vinden. Het is maar het topje van de genealogische berg aan informatie, een bezoek aan de studiezaal van het Zeeuws Archief blijft noodzakelijk om gegevens over voorouders aan te vullen en na te trekken.

Cadeautips voor de feestmaand

Op zoek naar een origineel sinterklaas- of kerstcadeau? Kom dan eens kijken in onze Archiefwinkel.

- Tijdens de tentoonstelling *Scheurbuik en Scheepsbeschuit. Het leven aan boord van een VOC-schip*, die nog tot en met 11 januari 2003 te zien is in het Zeeuws Archief, zijn nieuwe en antiquarische boeken en vijf bijzondere ansichtkaarten te koop die betrekking hebben op de VOC.
 - Voor de expositie *Wonen in weelde* verscheen onder de gelijknamige titel een boekje over de VOC met daarin tevens een stadswandeling door Middelburg. Prijs € 3,50.
 - Voor wie bij de tijd wil blijven: het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen heeft voor 2003 een agenda laten maken met als thema *Water*. De agenda bevat prachtige, vaak nog niet eerder gepubliceerde afbeeldingen uit de atlas van het Genootschap, de *Zelandia Illustrata*. Prijs € 12,-.
 - Voor archiefonderzoekers is er het boek *Werken met Zeeuwse kaarten. Handleiding bij het gebruik van oude topografische kaarten*. Met veel afbeeldingen en in fullcolour. Prijs € 14,95.
- Het aanbod van de Archiefwinkel is ook op de website van het Zeeuws Archief te bekijken.

Cursussen

In januari 2003 verzorgt het Zeeuws Archief in samenwerking met de Zeeuwse Volksuniversiteit twee cursussen die acht maandagavonden duren en starten op maandag 13 januari om 19.30 uur in het Zeeuws Archief. Het deelnemersgeld bedraagt € 100,- per cursus. Inschrijving bij de Zeeuwse Volksuniversiteit, Postbus 724, 4330 AS Middelburg, telefoon (0118) 634800, e-mail zvu-zeeland@csnet.nl

- De cursus *Paleografie voor gevorderden* is bedoeld voor mensen die graag hun leesvaardigheid van de oude handschriften verder willen vergroten. Het is een vervolg op de cursus voor beginners, maar wie door zelfstudie al de nodige leesvaardigheid bezit, kan ook meedoen. Als cursusboek wordt gebruikt *Werken met Zeeuwse bronnen, tekst en uitleg bij het lezen van archiefstukken*. Dit boek is verkrijgbaar bij het Zeeuws Archief voor € 13,40.
- Als u graag uw stamboom wilt uitzoeken maar niet weet hoe u moet beginnen of hoe en waar u moet zoeken, kunt u meedoen met de cursus *Genealogie voor beginners*. U leert hoe u een stamboomonderzoek kunt opzetten en in welke bronnen u kunt zoeken. Ook aan moderne manieren van verwerking van door de cursist zelf in de aanwezige Zeeuwse bronnen gevonden gegevens wordt ruim aandacht besteed.

Agenda

- *Scheurbuik en Scheepsbeschuit. Leven aan boord van een VOC-schip*. Nog tot en met 11 januari 2003, ma-za 9.00-17.00 uur, toegang gratis. Speciaal voor kinderen is er een speurroute door de tentoonstelling die ze helpt op een actieve manier naar de archiefstukken en museumvoorwerpen te kijken. Deze speurtocht is gratis verkrijgbaar bij de receptiebalie.
- *Boeken- en prentendag*. Laat uw oude boeken en prenten beoordelen door experts. Op zaterdag 14 december van 10.00 tot 16.00 uur. Toegang gratis.
- *"We dachten dat de wereld verging..." Watersnoodramp 1953*. Expositie in de tentoonstellingsruimte van het Zeeuws Archief, van 28 januari tot en met 7 juni 2003, ma-za 9.00-17.00 uur, toegang gratis.

Adres en openingstijden

Zeeuws Archief, Hofplein 16, Postbus 70, 4330 AB Middelburg, Tel. (0118) 678800, Fax (0118) 628094. E-mail info@zeeuwsarchief.nl Website www.zeeuwsarchief.nl

Reguliere openingstijden studiezaal: dinsdag t/m zaterdag van 9.00 tot 17.00 uur. De expositieruimte is ook op maandag geopend.

De studiezaal is de laatste anderhalve week van dit jaar alleen gesloten tijdens de twee kerstdagen en op nieuwjaarsdag. Dat betekent dat u kunt langskomen voor onderzoek op dinsdag 24, vrijdag 27, zaterdag 28 en dinsdag 31 december. In het nieuwe jaar bent u vanaf donderdag 2 januari weer welkom.

Attentie abonnees Nieuwsbrief

Wilt u de Nieuwsbrief van het Zeeuws Archief ook in 2003 blijven ontvangen, stuurt u dan de antwoordkaart uit het hart van het blad 'Zeeuws Erfgoed' in! Deze kaart is ook te gebruiken voor het opgeven van een nieuwe abonnee, een wijziging in uw gegevens of voor afmelding. Met behulp van de kaarten actualiseert het Zeeuws Archief zijn abonneebestand. Dank u voor uw medewerking.